

KØBENHAVNS KOMMUNE
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Støtte Rådgivning og Sundhed

Bilag 2 - Specialreformen - Milepæle for aktivitet og fremdrift i forbindelse med ny udmøntningsplan

14-05-2009

Sagsnr.
2009-59297

Specialreformen - BUU-indstillinger

Dokumentnr.
2009-274408

**Delspor 1:
Inkluderende indsatser**

**Delspor 2:
Økonomi og visitation**

Sagsbehandler
Majbrit Møller

Konsulenter

Gyldenløvesgade 15.2
sal. , 1502 København V
1502 København V

Telefon
3366 4083

Telefax
3366 7015

Direkte telefon
26301360

Mobil
2630 1300

E-mail
majmoe@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009386311

www.kk.dk

<p>1a – Inklusionspolitik</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1/4 2009: BUU indstilling: Udkast til en inklusionspolitik. • 1/6 2009: BUU indstilling: Inklusionspolitik inkl. høringssvar forelægges BUU sammen med handlevejledning. • 1/6 2010: Evalueringen af implementeringen af inklusionspolitikken forelægges BUU • 1/12 2011: Komplet evaluering af specialreformens indsatser forelægges BUU. • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering 	<p>2a - Nye budgetmodeller</p> <ul style="list-style-type: none"> • August 2009: Overordnede modelprincipper forelagt BUU med forslag om høring • August 2009: Detaljeret principmodel forelagt BUU • August-september 2009: Høring af detaljeret model • 21. oktober 2009: Model inkl. høringssvar forelagt BUU • August 2010: Evalueringsresultat forelagt BUU • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering
<p>1b - Inklusionsindsatser i pionerdistrikterne Indre By og Bispebjerg 2009</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15/8 2009: Direktions- og BUU-indstilling omkring anbefalet uddannelsesforløb for alle distrikterne i 2010 • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering 	<p>2d - Styring og Visitation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering
<p>1c - Inklusion i alle distrikter 2010(uddannelse, koordinatører, inklusionsprojekter, evaluering)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15/8 2009: Direktions- og BUU-indstilling omkring anbefalet uddannelsesforløb for alle distrikterne i 2010 • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering 	<p>2c - Budgetanalyse af bydækkende enheder på specialområdet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering
<p>1d - Inkluderende mellemformer og støtte- og supportordninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1/6 2009: Koncept for kompetencecentre og beskrivelser af øvrige støtte-supportordninger ift inklusion og arbejdet med børn og unge med særlige behov er forelagt BUU • 1/7 2009: Rapport om mellemformer forelægges direktionen/BUU • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering 	<p>2b – Kørsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • September 2009: Delmodel 2 forelægges BUU • Kvartalvist: Forandringsprogrammets afrapportering

1e - Udvidet samarbejde mellem SOF og BUF

- **1/10 2009:** Resultatet af analyse om kommunale dagbehandlingstilbud forelægges SOU og BUU med anbefalinger om fremtidig indsats, evt. i form af pilotforsøg.
- **1/7 2010:** Udvalgsindstilling omkring fremtidige scenarier ift samarbejdet mellem SOF og BUF, herunder erfaringerne med eventuelt pilotforsøg. SOF og BUF forelægges SOU og BUU med forslag om fremtidige justeringer
- **1.12 2010:** Samlet Evalueringsrapport omkring det udvidede samarbejde mellem SOF og BUF forelægges SOU og BUU med forslag om fremtidige justeringer
- **Kvartalvist:** Forandringsprogrammets afrapportering

Delspor 1: Inkluderende indsatser

Målsætning

Udvikling af og investering i inkluderende indsatser på almen- og specialområdet

Indsatsen for flere inkluderende tilbud på almenområdet skal sikre, at alle børn har adgang til meningsfulde miljøer og fællesskaber, hvor de sammen med jævnaldrende oplever og opnår læring og udvikling. Børn og unge med særlige behov skal ikke bare tåles og rummes, de skal reelt inkluderes i sociale fællesskaber.

Indsatserne i Børne- og Ungdomsforvaltningen skal være sammenhængende og have et fælles udgangspunkt i en inkluderende pædagogik. Indsatserne sker på tværs af skoler, institutioner, faggrupper, PPR enheder, bydækkende enheder, centralforvaltningen og på tværs af special- og almenområdet.

Endvidere skal der sikres en tæt sammenhæng og inklusionstilgang i samarbejdet omkring børn og

unge med Socialforvaltningen.

Indsatserne skal kunne dokumenteres, evalueres og effekten af indsatserne skal kunne relatere sig til de opstillede målepunkter og fast have fokus på den konkret positive virkning for børn, unge og forældre.

1a – Inklusionspolitik

Målsætning:

At der implementeres en inklusionspolitik, der understøtter Børne- og Ungepolitikken, og er rammesættende for den måde hvorpå der arbejdes med inklusion i Københavns Kommune på.

At lærere og pædagoger har en konkret handlevejledning, der støtter og vejleder lærere, pædagoger, konsulenter, ledere m.v. i og omkring arbejdet med inklusion.

Resultatkrav:

- At der implementeres en inklusionspolitik, der skal være rammesættende for hvordan Børne- og Ungdomsforvaltningen fremadrettet arbejder på.
- At der udarbejdes en detaljeret handlevejledning, der støtter og vejleder lærere, pædagoger, konsulenter, ledere m.v. i og omkring arbejdet med inklusion.
- At inklusionspolitikens implementering/resultater evalueres.

De vigtigste milepæle:

- **1.1 2009:** Der er etableret en fælles definition af begrebet inklusion som er rammesættende for måden BUF organiserer tilbuddene. Herunder etablering af definition af begrebet inklusion, som sikrer høj kvalitet i den pædagogiske ydelse til alle børn og unge.
- **15.1 2009:** Indsamling af erfaringer med og viden om inklusion i København, nationalt og internationalt. Herunder evaluering af de 17 støttede inklusionsprojekter i 2008. Materialet samles i et inspirationskatalog der udsendes på hjemmesiden.
- **1.4 2009:** BUU indstilling: Udkast til en inklusionspolitik.
- **1.6 2009:** BUU indstilling: Inklusionspolitik inkl. hørings svar forelægges BUU sammen med handlevejledning.
- **1.8 2009:** De første kompetencecentre er godkendt og i gang med at støtte de professionelle i arbejdet med at handle inkluderende
- **1.8 2009:** Inklusionspolitikken samt målbare parametre til måling af om miljøet er inkluderende er formidlet til alle skoler og institutioner.
- **1.10 2009:** Der er udarbejdet kommunikationsstrategier i begge distrikter, som alle professionelle der arbejder med børn og unge i distriktet har kendskab til.
- **1.1 2010:** Specialreformen breder ud i hele Københavns Kommune
- **1.2 2010:** Uddannelser/kurser for de professionelle i hele Kommunen starter og løber i hele år 2010.
- **1.3 2010:** Flere kompetencecentre er godkendt og støtter de professionelle i arbejdet med inklusion
- **1.3 2010:** Alle professionelle der arbejder med børn og unge i Københavns Kommune kender til specialreformen og de inkluderende initiativer der iværksættes
- **1.4 2010:** Evalueringsdesign for implementeringen af inklusionspolitikken

- **1.11 2010:** Inklusionspolitikken implementering og virkning er evalueret
- **1.12 2010:** Evalueringen af implementeringen af inklusionspolitikken forelægges BUU
- **1.12 2011:** Komplet evaluering af specialreformens indsatser forelægges BUU.

Forudsætninger:

- At Børne- og Ungdomsudvalget godkender inklusionspolitikken.
- At der findes midler til optryk af materialer omkring politikken

1b – Inklusionsindsatser i pionerdistrikterne Indre By og Bispebjerg 2009

Målsætning

At der i de to pionerdistrikter afprøves, udvikles, dokumenteres og evalueres inkluderende tiltag til gavn for byens børn og unge. Herunder uddannelse og kurser i og omkring inkluderende indsatser for pædagogisk personale. De positive erfaringer udrulles i alle distrikter i 2010.

Resultatkrav:

- At der findes en kompetent uddannelsesinstitution der kan skabe de rigtige uddannelser omkring inklusion til byens lærere og pædagoger m.v.
- At der ansættes en inklusionskoordinator i hvert distrikt. Inklusionskoordinatoren skal være medvirkende til at understøtte de inkluderende initiativer i distriktet samt forestå løbende dokumentation og evaluering af indsatserne.
- At uddannelser/kurser midtvejsevalueres og evalueres ved afslutningen
- At der udarbejdes en evalueringsrapport, der meget konkret og anvendeligt samler erfaringerne for pioneråret.

De vigtigste milepæle:

- **1/1 2009:** Uddannelseskontrakten er underskrevet med udbyder
- **1/2 2009:** Inklusionskoordinatorerne, hvis formål er at være katalysator og evaluator på afprøvning af inkluderende tiltag er ansat for en 2-årig periode
- **1.2 2009:** Uddannelse af i alt 300 medarbejdere i de to pionerdistrikter i 2009 påbegyndes. Inklusionskoordinatoren deltager og følger uddannelsen og igangsatte projekter.
- **1.2 2009** Der startes kurser i inklusion for pædagoger i Indre by.
- **1.4 2009:** Der startes kurser i inklusion for lærere og pædagoger i Bispebjerg.
- **1.4 2009** Der startes diplommodul i inklusion for støttepædagogerne i pionerdistrikterne
- **1.5 2009:** alle lærere, pædagoger og ledere i de to pionerdistrikter skal have kendskab til inklusionskoordinatorens rolle og funktion i forhold til at supportere inklusionstiltag i pionerdistrikterne
- **1.5 2009:** Inklusionskoordinatoren har udarbejdet en oversigt over igangsatte inklusionsprojekter i distriktet
- **1.6 2009:** Modeller for inklusion er udbredte i de to pionerdistrikter og under implementering
- **1.6 2009:** Evalueringkoncept for evaluering af uddannelserne foreligger
- **1.7 2009:** Det tværfaglige samarbejde er afdækket i de to pionerdistrikter og der er iværksat planer for understøttelse af snitfladerne

- **1.7 2009:** Der er udarbejdet en midtvejsevaluering af uddannelsesforløbet. Evalueringen skal bl.a. anvendes til beslutning om uddannelsesinitiativer i 2010
- **1.7 2009:** Der er udarbejdet en foreløbig selvevaluering i det enkelte pionerdistrikt som kan knyttes til Specialreformens 0-punktsanalyse, men ligeledes indeholder de ønsker om evalueringspunkter, som det enkelte pionerdistrikt finder vigtigst.
- **1.8 2009:** Der starter kurser i inklusion for lærere i Indre by
- **15.8 2009:** Direktions- og BUU-indstilling omkring anbefalet uddannelsesforløb for alle distrikterne i 2010
- **1.9 2009:** Der startes diplommodul i inklusion for funktionslærerne i de to pionerdistrikter
- **1.12 2009:** Inklusionskoordinatorens rolle og funktion er evalueret
- **15.12 2009:** Evalueringsrapport. Pionerdistrikternes selvevalueringer opdateres og der udarbejdes et samlet rapport for pionerarbejdet i det enkelte distrikt. Evaluering af effekt og indhold i uddannelsesforløbet foreligger som en del af denne.

Forudsætninger:

- At der omprioriteres midler til investering i kompetenceudvikling i form af uddannelser og kurser i og omkring inklusion samt til investering i inklusionskoordinatorene
- At distrikternes skoler og institutioner er grundigt orienterede om indsatsen og løbende deltager i den konkrete fremdrift i indsatserne

1c – Inklusion i alle distrikter 2010(uddannelse, koordinatore, inklusionsprojekter, evaluering)

Målsætning

At der i distrikterne afprøves, udvikles, dokumenteres og evalueres inkluderende tiltag til gavn for byens børn og unge.

At alle børn og unge får det rigtige tilbud

Resultatkrav:

- At der findes en eller flere kompetente uddannelsesinstitutioner der kan skabe de rigtige uddannelser omkring inklusion til byens lærere og pædagoger m.v.
- At der ansættes en inklusionskoordinator i hvert distrikt. Inklusionskoordinatoren skal være medvirkende til at understøtte de inkluderende initiativer i distriktet samt forestå løbende dokumentation og evaluering af indsatserne.
- At uddannelser/kurser midtvejsevalueres og evalueres ved afslutningen
- At der udarbejdes en evalueringsrapport, der meget konkret og anvendeligt samler erfaringerne for pioneråret.

De vigtigste milepæle:

- **15/8 2009:** Direktions- og BUU-indstilling omkring anbefalet uddannelsesforløb for alle distrikterne i 2010
- **1/10 2009:** Kontrakt indgået med uddannelsesudbyder(afhængig af direktions-/BUU-beslutning)

- **1/1 2010:** Inklusionskoordinatorerne, hvis formål er at være katalysator og evaluator på afprøvning af inkluderende tiltag er ansat for en 1-årig periode i alle distrikter
- **1/1 2010:** Der er ansat en uddannelseskoordinator/studentemedhjælper til at understøtte koordinering af uddannelsesforløbene sammen med bl.a. distriktets inklusionskoordinatorer
- **1/3 2010:** Uddannelse af medarbejdere i distrikterne påbegyndes. Inklusionskoordinatoren deltager og følger uddannelsen og igangsatte projekter.
- **1/7 2010:** Der er udarbejdet en foreløbig selvevaluering i det enkelte distrikt som kan knyttes til Specialreformens 0-punktsanalyse men ligeledes indeholder de ønsker om evalueringspunkter, som det enkelte distrikt findes vigtigst.
- **31/12 2010:** Evalueringsrapport omkring effekt og indhold i inklusionsindsatsen, herunder uddannelsesforløbet foreligger

Forudsætninger:

- At der findes en kompetent uddannelsesinstitution der kan skabe de rigtige uddannelser omkring inklusion til byens lærere og pædagoger m.v. og udbyde uddannelsen i de øvrige 6 distrikter
- At der omprioriteres tilstrækkeligt med midler til at der kan investeres i udannelse og kurser til medarbejdere i de øvrige 6 distrikter
- At der omprioriteres tilstrækkeligt med midler til at der kan investeres i ansættelse af inklusionskoordinatorer i de øvrige 6 distrikter, foreløbigt for en 1-årig periode

1d – Inkluderende mellemformer og støtte- og supportordninger

Målsætning

At der på baggrund af Specialreformens analyser fra 2008 udvikles de inkluderende mellemformer, som området mangler, således at Københavns Kommune har de tilbud der passer til den mangfoldighed der er i byens gruppe af børn og unge.

At der udvikles tilstrækkeligt med støtte- og supportordninger således at lærere og pædagoger er sikret at de kan få råd, vejledning og kurser i forbindelse med at videreudvikle det inkluderende arbejde med byens børn og unge.

Resultatkrav:

- At der oprettes flere fleksible mellemformer som underbygger det eksisterende system af tilbud således at tilbuddene modsvarer behovene hos byens børn og unge
- At der oprettes nye kompetencecentre hvis formål er at understøtte lærere og pædagogers arbejde med børn og unge med særlige behov i form af bl.a. sparring, råd, vejledning, kurser m.m.

De vigtigste milepæle:

- **1/2 2009:** Udkast til koncept for kompetencecentre foreligger
- **15/5 2009:** Rapport om fremtidig scenarier på høreområdet som en konsekvens af de øgede teknologiske udvikling, bl.a. CI-operationer og i relation til inklusionsindsatsen forelægges BUU
- **1/6 2009:** Rapport fra 2008 omkring mellemformer er videreudviklet bl.a. med endelig

definition af mellemformer, beskrivelser af relevante mellemformer på hhv dagtilbuds-, skole- fritids- og ungdomsområdet samt indeholdende vejledning for oprettelse af mellemformer

- **1/6 2009:** Koncept for kompetencecentre og beskrivelser af øvrige støtte- supportordninger ift inklusion og arbejdet med børn og unge med særlige behov er forelagt BUU
- **15/6 2009:** Ansøgningsmateriale for potentielle kompetencecentre udsendes
- **1/7 2009:** Rapport om mellemformer forelægges direktionen
- **1/7 2009:** Rapport om mellemformer forelægges direktionen/BUU
- **1/8 2009:** Rapport om mellemformer formidles til alle enheder
- **1/8 2009:** De første kompetencecentre er oprettet og tilbyder kurser, sparring, råd og vejledning ift arbejdet med børn og unge med særlige behov
- **1/9 2009:** Koncept for hvordan psykologer, talehørelærere, fysio- og ergoterapeuter, støttepædagoger m.v. bedst muligt kan understøtte inklusionsindsatsen forelagt direktionen
- **1/10 2009:** Konceptet forelagt direktionen
- **1/12 2010:** Kompetencecentrene og øvrige støtte- og supportordninger er evalueret
- **1/10 2011:** Kompetencecentrene og øvrige støtte- og supportordninger er evalueret sammen med den generelle evaluering af inklusionsindsatsen i specialreformen

Forudsætninger:

- At der omprioriteres tilstrækkeligt med midler til at der kan investeres i udviklingen af inkluderende mellemformer samt nye kompetencecentre, der skal understøtte lærere, pædagoger, konsulenter, ledere m.v. i deres arbejde med børn og unge med særlige behov.
- At udvalget ønsker at understøtte investeringen i flere inkluderende mellemformer og kompetencecentre

1e – Udvidet samarbejde mellem SOF og BUF

Målsætning

Udvide samarbejdet mellem SOF og BUF med henblik på et tværfagligt samarbejde, der understøtter inklusion og sikrer optimal udnyttelse af ressourcerne på specialområdet

BUF og SOF har en klar snitflade m.h.t. til arbejdet med børn med særlige behov, men også en stor samarbejdsopgave. Samarbejdet fungerer allerede godt, men en udvikling af samarbejdet vil medføre, at indsatsen overfor familierne samtænkes og at ressourcerne bruges mere målrettet og hensigtsmæssigt

Resultatkrav

- Der udvikles modeller for at anbragte børn i dag- og døgntilbud kan vende tilbage til almenområdet i inkluderende tilbud
- Muligheden for at etablere kommunale dagbehandlingstilbud i stedet for private afdækkes

De vigtigste milepæle:

- **1/1 2009:** Samarbejdsaftalen der er udarbejdet mellem SOF og BUF i 2008 er under implementering
- **1/6 2009:** Inklusionsmodeller for tilbageslusringsforløb for børn og unge i dagbehandlingstilbud er udarbejdet og forelagt projektgruppen
- **1/8 2009:** Første tilbageslusringsforløb igangsættes ud fra godkendte modeller for

tilbageslusningsforløb

- **1/8 2009:** Scenariebeskrivelser af Den selvstændige skole "Grupperne" og Familieskolerne er gennemført i relation til budgetanalyserne
- **15/8 2009:** Resultater af scenariebeskrivelserne for den selvstændige skole "Grupperne" og Familieskolerne forelægges Direktionen sammen med budgetanalyserne
- **1/9 2009:** Samarbejdsaftalen evalueret og justeret til efter behov.
- **15/9 2009:** En eventuel revideret samarbejdsaftale skal forelægges direktionserne i BUF og SOF på et fælles direktionsmøde til endelig godkendelse
- **1/10 2009:** Der er gennemført en opdateret analyse af mulighederne for at etablere kommunale dagbehandlingstilbud i stedet for private, med henblik på øget inklusion.
- **1/11 2009:** Resultatet af analyse om kommunale dagbehandlingstilbud forelægges SOU og BUU med anbefalinger om fremtidig indsats, evt. i form af pilotforsøg.
- **1/12 2009:** Første evaluering af tilbageslusningsforløb er udarbejdet og forelægges projektgruppen
- **1/1 2010:** Eventuel igangsættelse af pilotforsøg ift etablering af kommunale dagbehandlingstilbud implementeres
- **1/6 2010:** Evaluering af eventuel igangsæt pilotforsøg ift etablering af kommunale dagbehandlingstilbud
- **1/7 2010:** Udvalgsindstilling omkring fremtidige scenarier ift samarbejdet mellem SOF og BUF, herunder erfaringerne med eventuelt pilotforsøg. SOF og BUF forelægges SOU og BUU med forslag om fremtidige justeringer
- **2010 og 2011:** De vedtagne politiske beslutninger som følge af analysen implementeres
- **1.12 2010:** Samlet Evalueringsrapport omkring det udvidede samarbejde mellem SOF og BUF forelægges SOU og BUU med forslag om fremtidige justeringer
- **2011:** Eventuelle justeringer på baggrund af evaluering og udvalgsindstilling implementeres

Forudsætninger:

- At der er enighed i mellem SOF og BUF om at denne indsats skal prioriteres både ift udviklingsarbejdet centralt og implementeringsfasen decentralt/centralt.
- At omprioriterede midler anvendes til inkluderende initiativer, herunder bl.a. tilbageslusningsforløb

Delspor 2 – Økonomi og visitation

Målsætning

Budgetmodeller på specialområdet skal være enkle og gennemskuelige og understøtte den ønskede struktur af specialområdet - herunder højt specialiserede tilbud og kompetencecentre, en bred vifte af tilbud, inkluderende indsatser på almenområdet og en fleksibel tilbudsstruktur.

Der skal etableres de bedst mulige visitationsprocedurer på specialområdet. Samtidig skal der skabes sammenhæng mellem visitation og ressourcetræk og sikres den bedste styring af ressourcerne

Tilsammen skal strukturen og modellerne skabe sammenhæng og bedre muligheder for helhedsløsninger for såvel det enkelte barn som for området som helhed.

Indsatserne skal kunne dokumenteres, evalueres og effekten af indsatserne skal kunne relatere sig til de opstillede målepunkter og fast have fokus på den konkret positive virkning for børn, unge og forældre.

Indsats 2a: Budgetmodeller

Udvikling af budgetmodeller, det samlede område (fase 2 – budget 2010)

Målsætning:

I fase 2 skal der udvikles budgetmodeller for det samlede område, der skal understøtte den inkluderende praksis i byens skoler og institutioner samt sikre bedst mulig ressourceudnyttelse

Der skal udvikles to modeller:

- en model, der allokerer midler til specialtilbuddene til varetagelse af niveau 3 og
- en model, der allokerer midler til almenområdet til varetagelse af niveau 1 og 2

Niveau 3

Ved indsats 1a er der udviklet en overordnet model for specialskolerne alene. Denne model skal yderligere udvikles til også at indeholde vægning af relevante elevfaktorer. Dertil kommer ny udvikling af model for niveau 3, dagtilbud.

Specialskoler og specialinstitutioner skal medvirke til udviklingen af specialreformens fokus på inkluderende indsatser og understøttelse af almenområdet.

Der udarbejdes analyser af specialskolerne og specialinstitutioners organiseringsmæssige, økonomiske og pædagogiske forhold. Dette mhp en videreudvikling af området på disse områder, herunder en større sammenhæng mellem almen- og specialområdet.

Niveau 1 og 2

For modellen vedrørende niveau 1 og 2-midler gælder det, at den skal indeholde grundprincipper, der indebærer udlægning af specialmidler til de enkelte skoler og institutioner på almenområdet. Det betyder, at de budgetansvarlige enheder på almenområdet får et øget økonomisk og pædagogisk råderum i forhold til at tilbyde inkluderende initiativer på egen skole/institution eller selv finansiere specialtiltag på udbydende værtsskole/institution i distrikt/erne for barnet en given periode. En sådan model skal naturligvis understøttes af den nødvendige organisering for så vidt angår både visitation, budgetansvar og øvrig økonomisk og faglige organisering.

I en sådan model er derved indeholdt incitament, der kan understøtte

- fokus på og reel mulighed for øget inklusion
- at bedst mulig ressourceanvendelse sikres
- at der visiteres til tilbud, der svarer til det enkelte barns faktiske behov

Det vil sige, at budgetmodelindsatsen er sammentænkt med

- en incitamentsstruktur, der muliggør, at almenområdet motiveres i forhold til i højere grad at beholde 'specialområdebørn'
- en indsats, der sikrer at budgetansvarlige enheder har bedst mulig ressourceanvendelse og –udnyttelse og på anden vis støttes i at tilpasse kvalitet og ressourcer til de krav, der opstår som følge af en øget inklusion
- en organisering, der sikrer sammenhæng mellem visitation og budgetansvar og i øvrigt sikrer, at der ikke sker kassetænkning

Specifikt for modellen for specialdaginstitutionerne udarbejdes en kapacitetsmodel, der tager udgangspunkt i en bevilling til faste (ikke-styrbare) udgifter (herunder grundbevilling og eventuelle særbevillinger) og en pladspris pr. barn.

For modellen vedrørende specialundervisning skal indgå overvejelser om mulighed for kapacitetsmæssige reguleringer af budgettet i forhold til faktisk aktivitet (afregningsmodel), idet der bør tilstræbes en harmonisering mod dagtilbudsområdet.

For alle modeller gælder det, at de skal baseres på opdaterede data, hvor data omkring kategorier og belastningsgrader skal leveres fra SRS

Med henblik på udvikling af budgetmodeller for det samlede område er det en forudsætning, at der i SRS etableres det nødvendige datagrundlag. Der skal således sikres et datagrundlag, der skaber overblik over børnekategoriseringer, tilhørende belastningsgrader og sammenhængen til kriterierne for anvisning af det enkelte barn. På dagtilbudsområdet findes der forskellige budgetmodeller, kategoriseringer og belastningsgrader, der både er forskellige inden for området samt forskellig fra undervisningsområdet. For at harmonisere og skabe større gennemsigtighed bør det indgå i overvejelser om der kan udarbejdes et fælles paradigme for hele dagtilbudsområdet og undervisningsområdet. Datagrundlag skal etableres i samarbejde med ØKL

Resultatkrav

- At der udvikles gennemskuelige og ensartede budgetmodeller
- At budgetmodellerne understøtter inklusion og incitamentet til inklusion

- Der udarbejdes kvalitative, faglige analyser af specialskoler og specialinstitutioner med henblik på en vurdering af, hvorvidt de eksisterende ressourcer og rammer anvendes mest hensigtsmæssigt samt med henblik på at videreudvikle den eksisterende pædagogiske praksis, normering m.m. i relation til inklusionsindsatsen. Det forventes at der kan omprioriteres ressourcer på baggrund af disse analyser og anbefalingerne herfra indgår som et element i udarbejdelsen af nye budgetmodeller for skoleåret 2010/2011. Analyserne skal ses i relation til specialreformens øvrige indsatser om grundlæggende målsætninger.
- Anbefalingerne i analysen videreudvikles og der skabes en revideret beskrivelse af specialskoler og specialinstitutionernes fremtidige organisering. Dette skal have klar sammenhæng til intentionerne i specialreformen, og understøtte denne vej både økonomisk, pædagogisk og organisatorisk.

Milepæle:

- **Februar 2009:** Kvalitative analyser af specialskoler/specialinstitutioner foreligger
- **Marts 2009:** Kvalitative analyser af specialskoler/specialinstitutioner drøftes og kvalificeres yderligere ved behov
- **Ultimo april 2009:** Udkast til kategorisering m.v. modtaget fra SRS
- **1. juni 2009:** Der er udarbejdet et foreløbigt koncept for specialskoleområdet der indeholder et udkast for scenarier for fremtidig organisering, økonomi og sammenhæng.
- **August 2009:** Overordnede modelprincipper forelagt BUU med forslag om høring
- **Juni 2009:** Udkast for fremtidig organisering for specialskoleområdet drøftes med specialskolelederne, direktionen samt med de faglige organisationer. Relevante anbefalinger implementeres i budgetmodeller
- **August 2009:** Detaljeret principmodel forelagt BUU
- **August-september 2009:** Høring af detaljeret model
- **21. oktober 2009:** Model inkl. høringssvar forelagt BUU
- **December 2009:** Budgetudmelding
- **Januar 2010:** Evaluering af budgetmodellerne. Arbejdsgruppe nedsat
- **Marts 2010:** Evalueringsmetode budgetmodellerne, fokus og omfang er beskrevet
- **April 2010:** Evalueringsproces budgetmodellerne igangsat
- **August 2010:** Budgetmodellerne er evalueret, og tilpasningsbehov er beskrevet
- **August 2010:** Evalueringsresultat forelagt BUU

Forudsætninger:

- At der fra SRS leveres et tilstrækkeligt datagrundlag til udvikling af ny budgetmodel på specialområdet
- At udvalget tiltræder principperne for implementering af fase 2 – Årshusmodellen på almenområdet
- At der på baggrund af analyser m.v. af specialskoler og specialinstitutioner er truffet tilstrækkeligt med principielle beslutninger til at generelle ændringer kan implementeres i de nye budgetmodeller (Ansvarlig: SRS)
- At der skabes et kvalitetssikringskoncept der sikrer løbende opfølgning af nye visitationsprocedurer m.v. ifm implementering af fase 2 - Årshusmodellen på almenområdet (Ansvarlig: SRS)
- At budgetmodellen understøttes af målrettet faglighed på almenområdet i forhold til børn med

særlige behov og inklusion, og af organisatoriske strukturer som eksempelvis kompetencecentre og specialcentre (Ansvarlig: SRS)

- De berørte specialskoler/speciainstitutioner orienteres grundigt om opgaven og den forventede besvarelse ift den kvalitative analyse af området
- Analysedesign for den kvalitative analyse udgøres af en fælles ramme for alle analyser og justeres så i forhold til den enkelte institution
- De faglige organisationer orienteres, såfremt der bliver tale om ændringer i de personalemæssige forhold
- De politisk vedtagne ændringer implementeres i den takt, det er muligt og med hensyntagen til de forskelligartede ændringer
- Den pågældende skole/institution inddrages grundigt i eventuelle ændringer fra start

2b - Styring og visitation

Målsætning

Der skal etableres de bedst mulige visitationsprocedurer på specialområdet. Samtidig skal der skabes sammenhæng mellem visitation og ressourcetræk og sikres den bedste styring af ressourcerne. Visitationen skal ligeledes understøtte den inkluderende indsats på de forskellige niveauer og sikre at børn og unge får de rigtige tilbud.

Visitation til specialtilbud og støttefunktioner er sammen med styring af ressourcerne krumtappene i at sikre, at alle børn får et relevant tilbud inden for den givne ressource.

Resultatkrav

- Etablering og implementering af nyt sags- og ledelsesinformationssystem (KIS). Etablering og implementering af nyt sags- og ledelsesinformationssystem (KIS). KIS-systemet skal sikre, at alle specialindsatser er registreret, at det enkelte barn kan følges gennem systemet og at enhver visitation automatisk udløser et ressourceforbrug. Samtidig kan KIS gøre køb- og salgfunktionen (i forhold til andre kommuner) langt mere driftssikker og indsamle dokumentation (til ministerier og Regionen) enkelt og let.
- Der er udførlige visitationsprocedurer, som implementeres og sikres overholdt
- Der er sammenhæng mellem visitation og økonomi
- Der er viden hos visitatorer om budget og pladspriser
- Der er sammenhæng i visitationen 0 – 18 år
- Der er sammenhæng i visitationen decentralt og centralt
- Korrekte registreringer giver mulighed for analyser, der skal gøre os i stand til at tackle forandringer
- Der er sikre prognoser
- Der er en klar og kendt ansvarsfordeling
- SRS har årlige målbare mål og opfølgninger på disse
- Nedbringelse af antallet af klagesager fra København i Klagenævnet og en stigning i andelen af klagesager hvor forvaltningen får medhold.

De vigtigste milepæle:

- **Foråret 2009:** Ny handleguide for visitation på skoleområdet er udviklet og kommunikeres til alle relevante parter
- **Foråret 2009:** Der er nedsat en tværgående arbejdsgruppe der skal videreudvikle alle dele af

visitationen mhp en optimering af visitationsområdet jf. ovenstående resultatmål.

- **1/6 2009:** Der er udarbejdet kommissorium, supplerende milepæle m.v. for visitationsåret 2010/2011
- **1/8 2009:** KIS er implementeret og første del af data materialet er lagt i KIS
- **1/8 2009:** Der er besluttet nye udførlige procedurer for visitationen 2010/10
- **August 2009:** Nye procedurer for visitationen 2010/2011 implementeres
- **Efteråret 2009:** uddannelse i anvendelse af KIS
- **Ultimo 2009:** Opgørelse af antal klagesager, udfald af klagesager og klageårsager for skoleåret
- **Foråret 2010:** De nye visitationsprocedurer evalueres. Handleguiden evalueres og revideres. Daginstitution og fritidsområdet tilføjes. Den reviderede Handleguide for visitation kommunikerer til alle relevante parter
- **Ultimo 2010:** Opgørelse af antal klagesager, udfald af klagesager og klageårsager for skoleåret 2010/2011 foreligger

Forudsætninger:

- Løbende fokus på interne visitationsprocedurer i SRS
- Løbende fokus på skolers og PPR's indsats inden der laves en henvisning til specialtilbud
- Løbende fokus på skolers og PPR's indsats i forbindelse med inddragelse af forældreønsker og kontakt
- Registrering af klageårsager, så der årligt kan samles op på, hvor indsatsen kan forbedres

2c - Budgetanalyse af bydækkende enheder på specialområdet

Målsætning

De bydækkende enheder på specialområdet skal leve op til intentionerne i reformen og understøtte inklusionsindsatsen

Børne – og Ungdomsforvaltningen har en række bydækkende enheder og tilbud på specialområdet. Der er behov for at analysere disse tilbud nærmere og sikre, at de er en del af inklusionsindsatsen

Resultatkrav

- Der foretages budgetanalyser af de bydækkende enheder på specialområdet både m.h.t. ressourcemæssige, ledelsesmæssige, administrative og pædagogiske forhold . Budgetanalyserne gennemføres i samarbejde med de enkelte institutioner.
- Budgetanalyserne forelægges løbende Direktionen med scenariebeskrivelser/anbefalinger til evt. ændringer i organisering, ydelser mv.
- Analysedesign er udarbejdet
- Analyser af Center for Specialundervisning for Voksne(CSV) og Børneklubben er gennemført

De vigtigste milepæle:

- **Januar 2009:** Resultater af budgetanalysen for Center for Specialundervisning for Voksne(CSV) forelægges Direktionen
- **Marts 2009:** Resultater af budgetanalysen for Børneklubben med scenariebeskrivelser forelægges Direktionen
- **1/7 2009:** Resultater af budgetanalyserne af Den selvstændige skole "Grupperne" og

Familieskolerne med scenariebeskrivelser forelægges Direktionen

- **August 2009** - : Ændringer som følge af direktions/BUU-beslutninger omkring analyser/scenariebeskrivelser for de bydækkende enheder implementeres

Forudsætninger

- De berørte institutioner orienteres grundigt om opgaven og den forventede besvarelse
- Analysedesignet udgøres af en fælles ramme for alle analyser og justeres så i forhold til den enkelte institution
- Datamaterialet leveres i vidt udstrækning af de enkelte institutioner. Det sikres, at institutionens udfyldelse af spørgsmålene er så lidt arbejdskrævende som muligt.
- På baggrund af datamateriale gennemføres analyser af de ressourcemæssige, ledelsesmæssige, administrative og pædagogiske forhold primært af forvaltningen.
- De faglige organisationer orienteres, såfremt der bliver tale om ændringer i de personalemæssige forhold
- De politisk vedtagne ændringer implementeres i den takt, det er muligt og med hensyntagen til de forskelligartede ændringer
- Den pågældende institution inddrages i de evt. ændringer

2d – Kørsel

Målsætning

Der skal udvikles en fremtidig model for kørsel. De omprioriteringer, der opnås ved modellen skal indgå i det samlede prioriteringsrum i Specialreformen

Børne- og Ungdomsforvaltningen har en betydelig udgift til kørsel, især kørsel af børn på specialområdet. Det er nødvendigt at gennemgå de kontrakter, der findes i øjeblikket og indgå nye for at sikre, at udgiften reduceres, samtidig med at driftssikkerhed og tilfredshed bevares.

I samarbejde med Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen laves fælleskommunale udbud med henblik på at opnå yderligere nedsættelse af kørselspriserne.

Resultatkrav

- Den eksisterende kørsel skal analyseres. Det nuværende forbrug til kørsel analyseres og opgøres og gældende regler for kørsel og ansvar i denne forbindelse beskrives
- Der beskrives en fremtidig model for kørsel. Den fremtidige model beskrives, så der tages højde for udgiftsreducering, planlægning af kørsel, driftssikkerhed, samarbejde med andre forvaltninger/ Regionen, placering af budgetansvar og mål for brugertilfredshed
- Prioriteringsrummet afklares
- Ny budgetmodel for kørsel indføres
- Der gennemføres udbud af kørselskontor og kørsel og der indgås kontrakter om den fremtidige model.
- Den besluttede fremtidige model implementeres
- Den besluttede fremtidige model evalueres, herunder foretages der løbende brugerundersøgelser
- Delmodel 1 foreligger(planlægning af kørsel, udgiftsreducering, samarbejde med andre forvaltninger). Forudsætninger for delmodel 1: At der er tages højde for udgiftsreducering ved

en optimering af kørselsplanlægning og udbud af kørsel, At planlægning af kørsel på institutioner og skoler skal være så lidt arbejdskrævende som muligt, At driftssikkerheden er acceptabel, At det sikres, at der er mulighed for samarbejde med andre forvaltninger. Afdækning om evt. samarbejde med andre forvaltninger indgår i arbejdet med Effektivisering 2010.

De vigtigste milepæle:

- **Foråret 2009:** Brugertilfredshedsundersøgelse gennemført
- **Forår 2009:** Opgaven med Kørselskontor sendes i udbud
- **April 2009:** Styregruppen beslutter at annullere udbudsforretningen da de modtagne tilbud, ikke ville medføre den forventede og ønskede besparelse for kommunen
- **April 2009:** Forvaltningen er i et samarbejde med Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen, og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen gået i gang med at undersøge alternative løsningsmuligheder.
- **Juni 2009:** Forslag til fælleskommunal udbudsform fremlægges.
- **1/9 2009:** Delmodel 2 (placering af budgetansvar, mål for brugertilfredshed) er udviklet
- **September 2009:** Delmodel 2 forelægges BUU
- **Efteråret 2009:** Brugertilfredshedsundersøgelse efter gennemførelse af test gennemføres
- **Januar 2010:** budgetmodel for kørsel træder i kraft
- **Foråret 2010:** generel brugerundersøgelse gennemføres.

Forudsætninger for delmodel 2

- Der er stillet forslag til placering af budgetansvar fremover
- Der er beskrevet hvilke mål for brugertilfredshed, der er acceptable

